

Onderwerp: Informatienota Voortgangsrapportage Actieplan KRW

Datum vergadering: 8-9-2026

Registratienummer: 2095020 versie 2

Informatienota

Onderwerp

De commissie Schoon Water wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van de derde bestuurlijke voortgangsrapportage van het Actieplan KRW, inclusief de geactualiseerde mijlpalenplanning (bijlage A, DM2093666).
2. Kennis te nemen van de informerende notities:
 - a. Notitie resultaten aanvullende monitoring en toetsing KRW-probleemstoffen (bijlage B, DM2095251)
 - b. Notitie KRW-opgave gemeenten in beeld (bijlage C, DM2090247).

Inleiding

Met deze bestuurlijke voortgangsrapportage geeft het college voor de derde keer invulling aan de toezegging om twee keer per jaar de voortgang van het Actieplan KRW te bespreken met de commissie Schoon Water.

Doel van deze agendering: bespreken, informeren en terugkoppelen

Het doel van het agenderen van deze stukken is drieledig. Het college:

1. Informeert u over de voortgang van de uitvoering van de acties van het Actieplan KRW.
2. Stelt informatie beschikbaar over diverse KRW-gerelateerde onderwerpen.
3. Koppelt terug over de klankbordgroep KRW en hoe is omgegaan met de toezeggingen vanuit de bespreking van de vorige voortgangsrapportage (januari 2026).

Waarom nu agendering van de voortgangsrapportage en bijbehorende informatienota's

In de commissie Schoon water in september 2025 is afgesteld dat de voortgang van de uitvoering van het Actieplan KRW twee keer per jaar bestuurlijk besproken wordt. Als momenten zijn de commissievergaderingen in januari (Q1) en september (Q3) gekozen. Dit zijn logische momenten om eventuele bijsturing nog tijdig aan te kunnen haken op de processen van de voorjaarsnota (Q2) en begroting (Q4). Tezamen met de begroting en voorjaarsnota ontvangt u dan ieder kwartaal een product waarin de koers van de uitvoering van de acties voor de KRW aan u wordt voorgelegd. Hierbij haken de producten qua sturing op elkaar in. Dit principe is in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: Volgorde van de jaarlijkse momenten van bijsturing op het Actieplan KRW.

In 2026 ontvangt u naast de voortgangsrapportages ook de stukken van de planvorming 2028-2033.

Consequenties van de samenloop met de planvorming Gezond Water

De uitvoering van het Actieplan KRW loopt gelijktijdig met de planvorming Gezond Water 2028-2033. Hoewel het om afzonderlijke trajecten gaat, zijn ze inhoudelijk en bestuurlijk nauw met elkaar verweven. Deze samenloop vraagt veel van de organisatie en heeft gevolgen voor zowel de beschikbare capaciteit als de planning. Hierdoor schuift de oplevering van enkele bestuurlijk toegezegde producten vanuit het Actieplan met één kwartaal op. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

- **Capaciteit:** De voorbereiding van de KRW-doelen, het maatregelenpakket Gezond Water 2028-2033, de verantwoording over 2027 en het Waterbeheerprogramma vraagt veel inzet van projectleiding, ecologen en waterkwaliteitsexperts. Om deze werkdruk op te vangen is vooraf aanvullende capaciteit ingehuurd voor de projectleiding. Desondanks bleek het aanvullende traject rond het verzoek van de provincie Utrecht over de KRW-doelen en de bijbehorende bestuurlijke afstemming meer capaciteit te vragen dan voorzien. Ook worden we geconfronteerd met vertragingen en onduidelijkheden vanuit het Rijk (o.a. verantwoording en 8e Actieprogramma Nitraat). Hierdoor is intensieve afstemming nodig met andere waterschappen en provincies om gezamenlijk richting te bepalen. Daardoor was, en is, het noodzakelijk prioriteiten te stellen, met vertraging van enkele acties en producten tot gevolg.
- **Planning:** Ook de planning is gewijzigd. Oorspronkelijk zou het volledige maatregelenpakket Gezond Water 2028-2033 in oktober 2026 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. De behandeling daarvan in de commissie Schoon Water zou samenvallen met deze voortgangsrapportage, waardoor verschillende notities direct gekoppeld konden worden aan de keuzes in het maatregelenpakket. Omdat de besluitvorming over de KRW-maatregelen en de aanvullende ambities inmiddels van elkaar is losgekoppeld, kan die samenhang op dit moment nog niet volledig worden gelegd. De informerende notities die nu voorliggen bevatten daarom nog geen uitgewerkt handelingsperspectief. De verdere uitwerking en afweging hiervan vindt plaats bij de behandeling van het integrale maatregelenpakket in het maatregelenpakket Gezond water en het Waterbeheerprogramma.

Desondanks kiest het college ervoor de voortgangsrapportage nu aan de commissie aan te bieden. Hiervoor zijn drie belangrijke redenen:

- Op een groot deel van de acties is duidelijke voortgang geboekt waar het college het algemeen bestuur graag bij betreft en over informeert.
- Het college wil de afspraak nakomen om het algemeen bestuur twee keer per jaar te informeren over de voortgang van het Actieplan KRW.
- Uitstel zou de tijd tussen deze rapportage en de eerste voortgangsrapportage van 2027 te kort maken.

Ter bespreking: de bestuurlijke voortgangsrapportage Actieplan KRW

In bijlage A (DM2093666) is de bestuurlijke voortgangsrapportage Actieplan KRW bijgevoegd. Hierin leest u de voortgang van de uitvoering van de acties in het Actieplan KRW in het eerste halfjaar van 2026.

Ter bespreking

Het college vraagt u om kennis te nemen van de bestuurlijke voortgangsrapportage (bijlage A) van het Actieplan KRW en hierover in gesprek te gaan met het college.

Wijzigingen in mijlpalenplanning

- Notitie toelichting KRW-toetsresultaten 2026: Deze notitie is voor het aanleveren voor de commissie (voor het zomerreces) nog niet gereed. Verwachting is dat deze in september gedeeld wordt met het algemeen bestuur via het attenderingsbericht.
- Notitie toelichting KRW-verantwoording: deze notitie is niet tijdig gereed voor bespreking in de commissie Schoon water. De uitgebreide toelichting hierop is verder in deze informatienota opgenomen. De verwachting is dat deze in september/oktober gedeeld wordt met het algemeen bestuur via het attenderingsbericht.
- Analyse vrijwillige maatregelen vs. afdwingen: Vanwege prioritering in werkzaamheden is het niet tijdig gelukt hier een aparte notitie over op te stellen. Echter, de gesprekken over 'wat we kunnen en wat we willen' worden wel degelijk gevoerd. De opbrengsten hiervan zullen landen in het maatregelpakket Gezond water en het Waterbeheerprogramma, waarin de inzet van ons instrumentarium en welke keuzes we hierin maken expliciet aandacht krijgt. Tevens wordt een deel van de inzet van het 'dwingende instrumentarium' uitgewerkt in het uitvoeringsbeleid van de afdeling Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH). Hierdoor wordt in het najaar 2026 heroverwogen of het opstellen van een aparte notitie voldoende toegevoegde waarde heeft om prioriteit en capaciteit op te zetten.

Ter informatie

Het college vraagt u kennis te nemen van de wijzigingen in de mijlpalenplanning:

1. Toelichting KRW-toetsresultaten 2026: wel in Q3, maar niet bij deze voortgangsrapportage.
2. Toelichting KRW-verantwoording: in Q4 via het attenderingsbericht.
3. Analyse vrijwillige maatregelen vs. afdwingen: heroverweging.

Ter informatie: twee informatieve notities

Het college agendeert twee stukken ter informatie. Dit zijn stukken die:

- Invulling geven aan de beantwoording van aangenomen moties.
- Notities die zijn toegezegd in de mijlpalenplanning.
- Stukken waarvan het college het belangrijk vindt dat u er kennis van neemt.

Het betreft de volgende notities:

- Notitie resultaten aanvullende monitoring en toetsing KRW-probleemstoffen (bijlage B, DM2095251): De bijgevoegde notitie is de toelichting op de feitelijke toetsresultaten. Het beschrijft niet het handelingsperspectief van het waterschap. Wanneer er handelingsperspectief is, wordt dit ter afweging voorgelegd aan het algemeen bestuur in het maatregelpakket Gezond water en het Waterbeheerprogramma.
- Notitie KRW-opgave gemeenten in beeld (bijlage C, DM2090247): De bijgevoegde notitie is ingestoken op het handelingsperspectief van gemeenten (wat kunnen ze doen) en het handelingsperspectief van het waterschap richting gemeenten. Ook voor deze notitie geldt dat de keuzes die het waterschap hierin maakt worden opgenomen in het maatregelpakket Gezond water en het Waterbeheerprogramma

Ter informatie

Het college vraagt u kennis te nemen van de twee informerende notities:

- Notitie resultaten aanvullende monitoring en toetsing KRW-probleemstoffen (bijlage B)
- Notitie KRW-opgave gemeenten in beeld (bijlage C)

Terugkoppeling: klankbordgroep en toezeggingen

Opbrengst bestuurlijke klankbordgroep 6 mei 2026

Op 6 mei 2026 heeft een overleg plaatsgevonden met de bestuurlijke klankbordgroep KRW. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de planning en de bestuurlijke stukken voor de planvorming Gezond Water 2028-2033, in voorbereiding op de commissie Schoon Water van juni. Daarnaast is de werkwijze van de klankbordgroep geëvalueerd en is besproken of voortzetting van de klankbordgroep wenselijk is.

Uit het gesprek blijkt dat de intensievere samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de ambtelijke organisatie en het algemeen bestuur de afgelopen periode heeft bijgedragen aan meer inzicht in het KRW-proces. Hierdoor is voor bestuurders duidelijker geworden welke keuzes en afwegingen voorliggen, waardoor zij beter in staat zijn het bestuurlijke gesprek te voeren.

Tegelijkertijd is aangegeven dat deze meerwaarde ook moet worden bereikt door de benodigde informatie helder en volledig op te nemen in de bestuurlijke stukken. Vragen en inhoudelijke verduidelijkingen kunnen vervolgens worden besproken tijdens de technische bijeenkomsten die voorafgaan aan de bestuurlijke behandeling.

Gezien de complexiteit van het dossier is geconcludeerd dat de bestuurlijke klankbordgroep nog minimaal één keer bijeenkomt. Tijdens dat overleg zal opnieuw worden geëvalueerd of voortzetting van de klankbordgroep nog noodzakelijk is, of dat de informatievoorziening via de reguliere bestuurlijke stukken en technische bijeenkomsten voldoende is om het besluitvormingsproces te ondersteunen.

Terugkoppeling acties uit informatienota voortgangsrapportage januari 2026

In de [informatienota](#) bij de voortgangsrapportage Actieplan KRW van januari 2026 zijn enkele toezeggingen gedaan. Hieronder wordt de stand van zaken van deze toezeggingen toegelicht.

- *Toezegging: Nieuw voorstel voor inzage in (kosten)effectiviteit van maatregelen in september 2026 > gereed*

Er is behoefte aan inzicht in de (kosten)effectiviteit van de lopende maatregelen. De extra informatie die is toegevoegd aan de voortgangsrapportage in januari voldeed niet volledig aan de behoefte. Daarom is in deze voortgangsrapportage bij de omschrijving van de maatregelen extra informatie toegevoegd over de effectiviteit. Het college verneemt graag van de commissie of dit (beter) voldoet aan de behoefte.

Ter bespreking

Het college vraagt u om feedback op de wijze waarop nu invulling is gegeven in de effectiviteit van maatregelen en acties.

- *Toezegging: Er komt extra technische informatie over de doelaflleiding middels video of opname presentatie > gereed*

Er was bestuurlijke behoefte aan inzicht in redenering en methodiek achter de KRW-doelaflleiding. Hier is invulling aan gegeven middels het delen van een video en een presentatie in de technische informatiesessie in januari.

- *Toezegging: Dilemma's in de KRW-planning: extra commissie benutten voor de zomer voor consultatie maatregelen > gereed*

De bestuurlijke klankbordgroep heeft in december 2025 verzocht te onderzoeken hoe het algemeen bestuur vóór de zomer betrokken kon worden bij de afweging van de KRW-maatregelen. Hieraan is invulling gegeven door de besluitvorming over de KRW-maatregelen los te koppelen van de overige maatregelen voor waterkwaliteit. Hierdoor heeft bestuurlijke bespreking en besluitvorming plaatsgevonden in de commissie van juni 2026 en het algemeen

bestuur van juli 2026. Hiermee is het algemeen bestuur eerder en nadrukkelijker in positie gebracht om richting te geven aan de KRW-maatregelen.

- *Toezegging: Dilemma's in de KRW-planning: rapportage verantwoording 2027 wordt ter informatie nagestuurd voor commissie september > volgt*

In de bestuurlijke klankbordgroep van december 2025 is afgesproken dat het algemeen bestuur transparant wordt geïnformeerd over de KRW-verantwoording, ondanks de beperkte bestuurlijke beïnvloedingsmogelijkheden op dit proces. Destijds is met de klankbordgroep overeengekomen om de betreffende informatie voorafgaand aan de commissie van september 2026 beschikbaar te stellen.

Inmiddels blijkt deze planning niet haalbaar. De reden hiervoor is dat het Rijk de planning voor het aanleveren van de KRW-verantwoording heeft aangepast, omdat niet alle landelijke redeneerlijnen tijdig beschikbaar zijn. Het verantwoordingsproces is daarom opgesplitst in twee fasen:

- o 1 juli 2026: aanleveren welke uitzonderingsbepaling per niet-behaald KRW-doel wordt toegepast;
- o 1 september 2026: aanleveren van de bijbehorende motivering.

Omdat de stukken voor de commissievergadering vóór het zomerreces aangeleverd moeten worden, is het niet mogelijk om in deze commissievergadering van 8 september 2026 een volledig en van een heldere bestuurlijke duiding voorziene verantwoording voor te leggen. Om het algemeen bestuur toch zo transparant mogelijk te informeren, wordt de KRW-verantwoording actief gedeeld via het attenderingsbericht. Daarbij wordt gebruikgemaakt van, of verwezen naar, de ontwerp-Regionale Waterprogramma's van de provincies, waarin de verantwoording is opgenomen. Daarmee blijft het algemeen bestuur betrokken bij dit proces en wordt invulling gegeven aan de eerder gemaakte afspraak over transparante informatievoorziening.

- *Toezegging: Dilemma's in de KRW-planning: rapportage overig water in het jaarverslag en uitwerking in samenwerking met WBP > volgt*

In december 2025 is met de klankbordgroep besproken dat de voortgang van planvorming overig water 2028-2033 achterloopt op die van de KRW. Daarom is in de koersbepaling van januari beperkt aandacht besteed aan het overig water. Toegezegd is dat in het jaarverslag een update opgenomen zou worden van de scores op de 60 afvoergebieden. Hier is aan tegemoet gekomen. Tevens wordt bij de bestuurlijke bespreking van de maatregelen gezond water 2028-2033 de huidige situatie in het overig water nader toegelicht en wordt een toelichting opgenomen op de analyses van de knelpunten en verbetermogelijkheden in het overig water.

Communicatie

Er zitten geen communicatie-aspecten aan het voorstel.

Vervolg

De volgende voortgangsrapportage van het Actieplan KRW wordt, conform de mijlpalenplanning, in januari 2027 in de vergadering van de commissie Schoon Water geagendeerd.

Bijlagen

- A. Bestuurlijke voortgangsrapportage Actieplan KRW – september 2026 (DM2093666)
- B. Notitie resultaten aanvullende monitoring en toetsing KRW-probleemstoffen (DM2095251)
- C. Notitie KRW-opgave gemeenten in beeld (DM2090247)